



# การอ่านแนว PISA

## “การอ่านเพื่อการเรียนรู้”

### PISA คืออะไร

PISA คือ โครงการประเมินผลการศึกษาให้นักเรียนนานาชาติ ( Programme for International Student Assessment ) เป็นโครงการประเมินผลการศึกษาของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ หรือ องค์การ OECD ( Organisation for Economic Co-operation and Development ) มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจว่า ระบบการศึกษาของประเทศได้เตรียมเยาวชนของชาติให้พร้อมที่จะใช้ชีวิต และมีส่วนร่วมด้านสังคมในอนาคตเพียงพอหรือไม่ PISA เน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนวัย ๑๕ ปี ที่จะใช้ความรู้ และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริง มากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน เพราะเป็นวัยที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้ว อาจจะเข้าศึกษาต่อ หรือออกไปประกอบอาชีพ



## PISA คืออะไร

PISA วัด การรู้เรื่อง (Literacy) จุดมุ่งหมายหลักของ PISA คือ การมองไปถึงอนาคต PISA จึงเน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียน ที่จะใช้ความรู้และทักษะเพื่อเผชิญกับโลกในชีวิตจริง มากกว่าความรู้ที่ได้เรียนตามหลักสูตรในโรงเรียนปัจจุบัน OECD/PISA เรียกสมรรถนะนั้นว่า Literacy หรือ “การรู้เรื่อง” PISA ได้ศึกษาวิจัยพบว่า การรู้เรื่อง (Literacy) คือ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต สำหรับการมีชีวิตสังคมยุคใหม่ และเป็นตัวชี้วัดศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจ ดังนั้น PISA จึงเป็นการประเมินเพื่ออนาคต ตัวชี้วัดอนาคตที่สำคัญ มี ๓ ด้านเท่านั้น ได้แก่

๑. การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy)
๒. การรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy)
๓. การรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy)

## PISA มองการอ่านอย่างไร

PISA มีมุมมองว่า ต้นทุนกำลังคน เป็นกลจักรสำคัญ ที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญเติบโตในอนาคตได้ รวมทั้งต้นทุนกำลังคน และระดับการรู้เรื่องเฉลี่ยของประชาชนจะเกิดขึ้นได้ สิ่งหนึ่งก็คือ การรู้เรื่อง การอ่าน (reading literacy) ดังนั้นการประเมินทักษะด้านการอ่านจึงมุ่งเน้น

“การอ่านเพื่อการเรียนรู้” มากกว่า “การเรียนรู้เพื่อการอ่าน”

PISA ใช้คำว่า “การรู้เรื่องการอ่าน” แทน คำว่า “การอ่าน”

## PISA นิยามการอ่านอย่างไร

PISA 2009 ได้นิยาม การรู้เรื่องการอ่าน (Reading Literacy) ไว้ดังนี้

“ การรู้เรื่องการอ่าน เป็นความเข้าใจ ( understanding ) การใช้ ( using ) การสะท้อน (reflecting) และความรักและผูกพัน กับการอ่าน (engaging) ในถ้อยความ ที่เป็นข้อเขียน ( written) ให้บรรลุเป้าหมายของแต่ละคน เพื่อพัฒนาความรู้ และศักยภาพ ของตน รวมทั้งการพัฒนาเพื่อมีส่วนร่วมในกระบวนการของสังคม

## PISA มีแนวคิดในการประเมินอย่างไร

PISA มีแนวคิดในการประเมินที่สุดคือ การครอบคลุม ดังนี้

| ประการที่ ๑   | ประการที่ ๒   |
|---|---|
| การประเมินต้องครอบคลุม<br>สิ่งที่อ่าน และจุดประสงค์ของการอ่านได้<br>อย่างกว้างขวาง ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน | การประเมินต้องครอบคลุม<br>พิสัยความยากง่ายของภารกิจการอ่าน<br>ที่มีทั้งระดับง่ายจนถึงระดับที่ยากซับซ้อน |

## PISA กำหนดการประเมินอะไรบ้าง

PISA กำหนดการประเมินให้ครอบคลุมภารกิจการอ่านอยู่บนพื้นฐาน ๓ ประการ ดังนี้

| ๑. สถานการณ์                                   | ๒. ถ้อยความ   | ๓. กลยุทธ์การอ่าน                              |
|--|---|--|
| บริบท หรือ จุดประสงค์<br>ของการอ่านที่เกิดขึ้น | สิ่งที่เขียน หรือเรียบเรียงของสื่อ<br>หรือวัสดุที่ให้อ่าน มีความยากง่าย | เป็นวิธีการที่กำหนดว่า<br>ผู้อ่านจะคิดลักษณะใด |

## สถานการณ์ PISA มีอะไร และมีทำไม

| บริบท<br>ของการอ่าน | ลักษณะสถานการณ์   |   |  |   |
|---------------------|---|---|--|---|
|                     | เพื่อประโยชน์ส่วนตัว  | เพื่อสาธารณะ  | เพื่อการทำงาน  | เพื่อการศึกษา   |
| การใช้              | ความอยากรู้<br>ติดต่อสัมพันธ์<br>เป็นรางวัลของตนเอง                                   | ค้นหาสาระข้อมูล   | ทำ<br>หรือ<br>ปฏิบัติตาม   | การเรียนรู้   |
| เนื้อหาสาระ         | จดหมาย<br>อีเมล<br>นิยาย<br>ชีวประวัติ<br>วิธีทำสิ่งต่างๆ<br>แผนที่<br>บล็อกส่วนบุคคล | ประกาศ<br>กฎระเบียบ<br>รายการ<br>แบบฟอร์ม<br>หนังสือพิมพ์<br>สิ่งพิมพ์ออนไลน์ | วิธีทำ<br>คู่มือ<br>กำหนดการ<br>ตารางการทำงาน<br>รายงาน<br>บันทึกข้อความ<br>ตาราง กราฟ | ตำราเรียน<br>แผนผัง<br>แผนที่<br>ตาราง<br>กราฟ<br>รูปภาพ<br>ภาพกราฟิก |

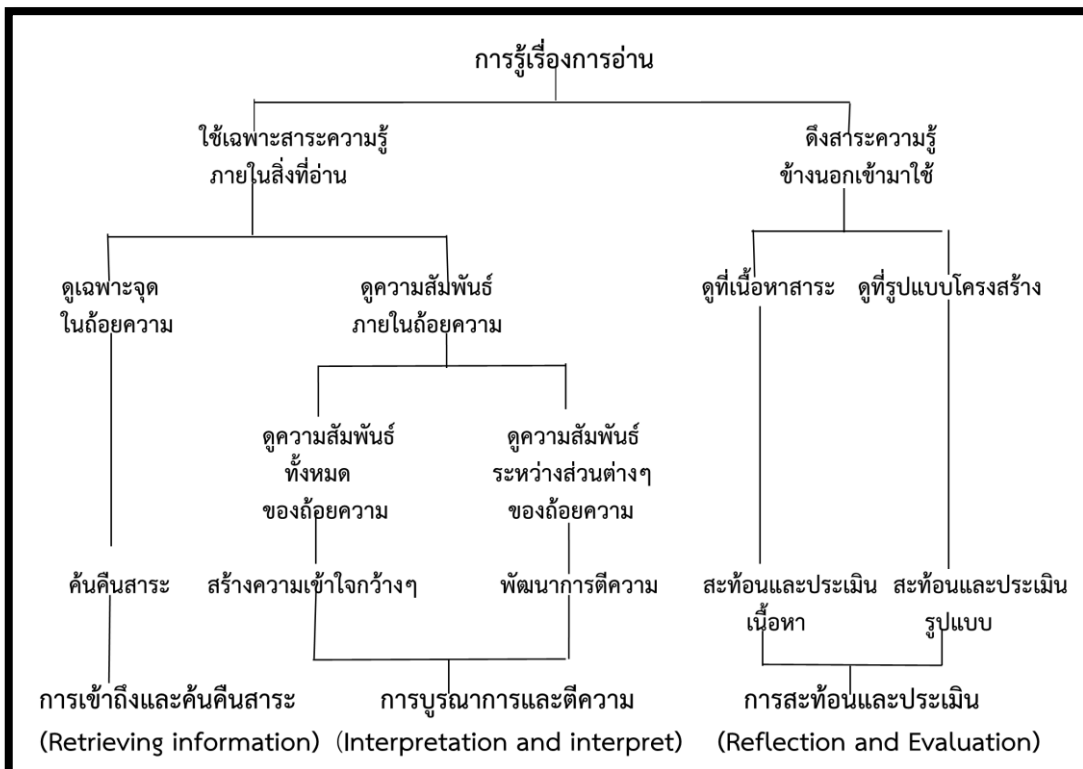
### ถ้อยความ PISA มีหน้าตาอย่างไร

| สำนวน<br>ของถ้อยความ  | รูปแบบของถ้อยความ   |  |   |
|---|---|--|---|
|   | ถ้อยความต่อเนื่อง<br>ถ้อยความที่เขียนติดต่อกัน<br>อาจแบ่งเป็นย่อหน้า<br>หรือหัวข้อก็ได้         | ถ้อยความไม่ต่อเนื่อง<br>ถ้อยความที่เป็นรูปภาพ<br>รายการต่างๆ แบบฟอร์ม<br>กราฟ และตาราง         | ถ้อยความแบบผสม<br>ถ้อยความที่ประกอบด้วย<br>ถ้อยความต่อเนื่อง<br>และ<br>ถ้อยคำไม่ต่อเนื่อง |
| <b>การพรรณนา</b><br>( Description)<br>การบอกเล่า<br>ที่ตอบคำถามว่า<br>“อะไร”                            | การรายงาน สารในแบบ<br>ข้อเขียนร้อยแก้ว  | แผนผังครอบครัว แค็ตตาล็อก<br>บัตรกำนัล<br>เอกสารสาระสำคัญ<br>แผนที่ภูมิศาสตร์                  |   |
| <b>การบรรยาย</b><br>( Narration)<br>การบอกเล่า<br>ที่ตอบคำถามว่า<br>“เมื่อไร”                           | นิยาย เรื่องสั้น ชีวิตประวัติ<br>รายงานข่าวในหนังสือพิมพ์                                       | การ์ตูนสั้นๆ<br>ข้อความข้ามชั้นสั้นๆ   |   |
| <b>การบอกเล่า</b><br>อธิบายเหตุผลชี้แจง<br>( Exposition)<br>การขยายความ<br>ที่ตอบคำถามว่า<br>“อย่างไร”  | การแนะนำหนังสือ<br>- เรียงความสั้นๆเพื่ออธิบาย<br>แนวคิด<br>- การอธิบายความหมาย<br>- การย่อความ | - แผนภาพแสดงตัวแบบของ<br>ความจำ<br>- กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลง<br>จำนวนประชากร<br>- แผนผังความคิด |   |
| <b>การโต้แย้ง</b><br>(Argumentation)<br>บอกเหตุผลว่า<br>ทำไม เพราะเหตุใด                                | จดหมายถึงบรรณาธิการ<br>(หนังสือพิมพ์เมื่อมีการทักท้วง<br>หรือแสดงความคิดเห็น )                  | การโฆษณา ชักชวน<br>ประชาสัมพันธ์   |   |
| <b>คำสั่ง</b><br>วิธีทำหรือวิธีปฏิบัติ<br>( Instruction)<br>บอกวิธีการว่า<br>จะต้องทำอะไร<br>และอย่างไร | วิธีการทำอาหาร<br>( ขั้นตอน<br>และวิธีการทำ )   | รายการเครื่องปรุงอาหาร   |   |

กลยุทธ์การอ่าน PISA มีอะไรบ้าง

| ชื่อกลยุทธ์  | รายละเอียดของกลยุทธ์  |
|--|---|
| การเข้าถึง และค้นคืนสาระ (Retrieving information)    | ๑. ความสามารถเข้าถึง หรือพบตำแหน่งของสาระที่ต้องการ ในถ้อยความ<br>๒. ความสามารถดึงเอาสาระที่ต้องการในถ้อยความออกมาได้ครบถ้วนและถูกต้องสมบูรณ์   |
| การบูรณาการ และตีความ (Interpretation and interpret) | ๑. ความเข้าใจสาระจากความสัมพันธ์ในถ้อยความที่ได้อ่าน<br>๒. ความสามารถตีความ แปลความจากความสัมพันธ์ในถ้อยความ<br>๓. ความสามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหา และรูปแบบของถ้อยความโดยเชื่อมโยงสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตหรือในโลกที่เป็นอยู่  |
| การสะท้อน และประเมิน (Reflection and Evaluation)     | ๑. ความสามารถประเมินถ้อยความ ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหาอย่างมีวิจารณ์ญาณด้วยการนำความรู้ทั่วไปจากภายนอก ในสิ่งที่คุ้นเคยหรือพบเสมอในชีวิตมาสร้างการเชื่อมโยงกับสิ่งที่ได้อ่าน<br>๒. ความสามารถแสดงความคิดเห็น ทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหาด้วยการทำความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ความรู้ทั่วไป จากภายนอกมา สร้างสมมติฐาน หรือตั้งเกณฑ์แล้วแสดงความคิดเห็น คัดลอกตาม ตั้งข้อสงสัย หรือโต้แย้งจากมุมมองของตน |

กลยุทธ์การอ่าน PISA จะต้องทำอะไรบ้าง



**PISA มีรูปแบบคำตอบอย่างไร**

**๑. แบบเลือกตอบจากตัวเลือกธรรมดา**

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกตัวเลือกเดียว จากตัวเลือกหลายตัวเลือก

**๒. แบบเลือกตอบแบบเชิงซ้อน**

ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกหลายตัวเลือก และต้องเลือกคำตอบ ที่ถูกให้ครบจึงจะได้คะแนน

**๓. แบบคำถามสร้างคำตอบแบบอิสระ**

แบบคำถามสร้างให้นักเรียนเขียนคำตอบเอง คำตอบแบบอิสระต้องการมี ๒ แบบ คือ

**๓.๑ การเขียนคำตอบแบบสั้น หรือแบบปิด ( Closed Constructed )**

นักเรียนต้องเขียนคำตอบอย่างทีคำถามคาดหวังไว้ จะตอบเป็นอย่างอื่นจะไม่ได้คะแนน

**๓.๒ การเขียนคำตอบแบบอิสระ หรือแบบเปิด ( Open Constructed )**

นักเรียนต้องสร้างคำตอบเองโดยไม่จำกัดว่าจะต้องตอบแบบใด ในคำถามเดียวกัน นักเรียนต่างคนอาจตอบแตกต่างกัน เพราะอาจใช้เหตุผลที่แตกต่างกัน

**การอ่านตามแนว PISA ต่างกับการอ่านในหลักสูตรฯอย่างไร**

| การอ่านตาม<br>หลักสูตรวิชาภาษาไทยฯ       | กลยุทธ์การอ่านตามแนว PISA   |                          |                         |
|--|-----------------------------|--------------------------|-------------------------|
|  | การเข้าถึง<br>และค้นคืนสาระ | การบูรณาการ<br>และตีความ | การสะท้อน<br>และประเมิน |
| ๑. การจับใจความสำคัญ                     | ✓                           | ✓                        | ✓                       |
| ๒.                                       |                             |                          |                         |
| ๓. การจำแนกข้อเท็จจริง<br>และความคิดเห็น | ✓                           | ✓                        | ✓                       |
| ๔. การตีความ<br>และการแปลความ            | ✓                           | ✓                        | ✓                       |
| ๕. ข้อคิด<br>และประโยชน์ของสิ่งที่อ่าน   | —                           | ✓                        | ✓                       |
| ๖. การประเมินค่า                         | —                           | ✓                        | ✓                       |



สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ